

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Évutó ára 40 fillér.

Hirdetési árszabás szerinti.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XXVII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRITS LAJOS.

10. szám.

Törvényszerűség a nevelésben.

Írta: Mernyei Mihály.

Schoppenhauer édesanyja, ki szintén az irodalommal foglalkozott, mint később fia is, nem szentelt magának annyi időt arra, hogy egyes, idealisztikus lelkű fiát maga neveite volna.

Rideg, szigorú nevelési módjával elzárta a gyermek elől a szülői szívhöz vezető utat a Schoppenhauer, ki örömtelen gyermek-veivel idegenek nevelési rendszerében nőtt fel, korán meghasonlott önmagával, embergyűlölvé és a pessimizmus megalapítójává lett.

Pedig, ha az édesanya szeretettel katolja gyermekét magához, a szülői körben átélte tapasztalt édes emlékek, más irányt adnak gondolkodásának, — nem fakad ki keserű gondolataival, hogy nem érdemes az embernek születnie, mert minden rossz a világon a még a szülői szeretetben is a törvényszerűség uralkodik.

Általános axióma, hogy minden ember az a fejlődik, amivé nevelik.

Kant azt mondja, hogy a legkeservesebb kor a gyermek kora, mert sohasem vagyunk a felnőttéssel oly kiméletlenek, nem követünk el annyi túrelmetlenséget velők szemben, mint éppen a gyermekekkel.

A gyermek első szellemi tápláléka az édesanya szeretete; s ha ezt megvonja tőle, elvesztette legdrágább kincsét, gyermekét.

Ha minden édesanya tudná, mennyire hajlik a fogékony gyermeki lélek a miszticizmus felé, bizony jobban megválogatná a szellemi nevelés eszközeit. Előbb a kedélyképzésre fektetnek a füstöt, a regék és mesék országából szőtt elbeszélésekkel, melyekkel nemcsak nagy örömet szereznek a gyermekeknek, hanem a szoborég elszaja-

titására és megfigyelő képességük fejlesztésére is alkalmas nyújtásnak járva, szeretettel.

Az emberek kedélyvilágában általánosabb a törvényszerű szeretet.

Szeretünk kötelességből, mely inkább a külsőségekben és sajnálkozásban nyilvánul, míg ellenben a morális szeretet a szívből fakad, s övéinek, fájának megvédelmezésében határt nem ismer.

Valamint a természetben semmi sem tökéletesen egyforma, úgy az emberek között is nagy a különbség.

A nap hírek rovatában egyszer azt olvastam egy anyáról, hogy egyetlen gyermeke halálos agyától ment a baba. Egy másikról pedig, hogy szíve repedt meg fájdalomában magzata elhunytán.

Míg az egyikben meg árnyéka sincsen a szeretet legalításának, addig a másik nem élhetne túl fájdalmát.

Szülők, kik szigorú fegyelmezősággal szeretet nélkül nevelik gyermekeiket, csak kényszerűségtől, a külső behatások folytán tanúsítanak engedelmességet.

Ha a gyermek csatlansághból rosszat tesz a miatta szülője testileg megbünteti, akkor megszenvedett érte, de erkölcsileg nem javult; mert hiányzik benne a morális érzék, amit a testi fenyíték nem is adhat.

Hány ilyen szerencsétlen gyermek nő fel anyai szeretet nélkül. Meggyőződhetünk erről az apátlan és anyátlan elhagyott gyermekekről, kik folytonos durva bánásmódban részesülnek nevelő szülők részéről, a kiknek még annyi táplálékot sem adnak, amennyi a testi fejlődéséhez nekik szükséges volna. Az ilyen nevelő szülőknek nem az a cél lebeg szemük előtt, hogy a szegény árvaakat morális nevelésben részesítsék, — mert nálunk a nevelés-

csak törvényszerű — hanem, hogy az érték járó pénzt az államtól bezsebeljék.

Milyen nézetet vallanak az ilyenek felnőtt korukban, mikor a létfenntartásáért küzdeniök kell? Bizony sokan közülök társadalomellenes irányt nézetet vallnak a lépten-nyomon az állam törvényeivel jönnek ellenkezésbe.

Az ilyen egyéneket azután a társadalom neveli az azzá, amivé lesznek. Kisebb nagyobb mértékben öntudatlanul pessimisták s mindennél az embert tartják legrosszabbaknak. Morális érzékük nincsen, mert hasonló nevelésben nem részesültek a társadalomban. Az elégedetlenek táborát növelik s abban a meggyőződésben élnek, hogy a jobb módban élő embertársaik boldogabbak náluknál. Ily módon megszületik a szocializmus, megszületik a Nihil.

Városi közgyűlés.

A csütörtöki városi közgyűlésre oly nagy volt az érdeklődés, hogy a közgyűlési terem szinte megtelt városi atyákkal. 53 városi képviselő jelent meg, mintha csak tisztújítás lett volna.

Városi közgyűléseink újabb időben belenyulnak az esti órákba, mert megcsik, hogy sokszor jelentéktelen vitákkal telik el az idő, így aztán érthető, ha az estélig tartó ülésben elfogy a képviselők türelme és elmennek az ülés közepén, a fontos tárgyak pedig ezek után nem részesülhetnek a kellő megvitatásban, éppen talán a jelentéktelenebb ügyek rovására.

Segíteni kellene és lehetne is a dolog azzal, hogy a közgyűléseket délután 2 órakor kellene megnyitni.

Sissovics Miklós dr. polgármester 3 órakor megnyitja az ülést. A jegyzőkönyvi hitelesítő kiküldetése után következtek a napirend előtti

bejelentések.

Bejelenté elnöklő polgármester, hogy rendkívüli tárgyak is érkeztek; így a főgymnázium ügyére vonat-

Tárca.

Visszaemlékezések.

Írta: Mernyei Mihály.

Az ember élete egy nyitott könyvhöz hasonlít, melynek minden lapja megtelik különféle eseményekkel. — Ilyen nyitott könyvnek leveleire írt eseményekre gondolok vissza gyermekkoromból. Oly tisztán emlékezem vissza arra a szomorú időre, mintha csak a közel múltban történt volna; pedig azóta a szabadságharcban résztvevő vörös siphás gyerekek koponyáit is, már régen behintette a hulló dervirága, azóta a feledékenység tátyola takarná a véres napokat is, ha azokat feledni lehetne.

A millió évekre beosztott honokóra is lepereg. Minden dolog kiindulási pontjával kezdi pályafutását s bizonyos idő múlva bevégzi azt. Az ember élete is időszakokra oszlik, csak hogy azok rövidiek.

A fiatal embereknek, — akik kivették részüket a szabadságharc véres napjaiból, — alig volt itjuságuk,

mert az akkori korszak az ifjút már korán férfivá avatta.

Csereparok foglaltak el itthon azok helyét, kiket idegen ég alá vittek hazat feledni.

Nyomasztó szomorúság érzete tukrozott vissza akkor a férfiak arcáról.

Nema unnepeles csend honolt mindenfelé.

Vig muzsika nem szólt; sirt a hegedű, szomorú nóták mellett busult a magyari.

Nem bíztak a bevándoroltak hazafűsságában, — gyanus szemmel mertek őket, — mert sok volt közöttük a besúgó. — Meg is teltek a börtönök mindenfelé. S ha valaki gyanuba esett, hogy az emigráltak egyik vagy másik tagjával levelezésben áll, biztos, hogy megszenvedett érte.

A magyar ember titkon sóhajtott a a magyari nők meg mindig gyászruhában vártak haza a soha vissza nem térőket.

Ott maradtak, ahova a hazaszeretet hívta őket, ahol a houleány sirt keresve piros virágot fűzött koszoruba.

Nagy és szép gondolat meghalni a hazáért; — mert aki életét áldozta érte, a legdrágábbat adta mivel büti.

Nemzetek gondolkodása, érzelme, hasonló a gyermek gondolkodásához, érzelméhez.

Tiltanak meg a gyermeknek olyasmit, amit tennie nem szabad, — annál inkább fölébred benne a tiltott valami iránti érdeklődése s annál inkább is megkísérli azt tenni, ha hatalmában áll.

Vegye el valaki egy nemzet nyelvét, foszsa meg ősi alkotmányából, annál erősebb lesz a visszahatás és annál nagyobb a hazaszeretet megnyilatkozása a nemzet testében.

E korszak hatása alatt éltük át gyermekkorunkat s beszédünk tárgya a haza fogalmával összefüggő szomorú történetek voltak.

Győr városai vallom szülőföldemnek. Akkor a normálisiskolába jártam. Magoltuk a der, die, das; ein, eine, ein szöcskat, mely a magyar gyerekre nézve, — ki soha egy német szót nem hallott — kinszenvedés volt.

Mikor iskolába mentünk, egy vasrácsal félig körített csinos kert mellett vitt el utunk, melynek közepén egy kihaltak tetsző épület állott.

A rácsokapu závártartójába belerodasodott a kulcs, rozda fogta kilincsét is, — látszó rajta, hogy régen nyitogattak.

Sirolin

Emeli az erőt és a szívizom erejét a kórházban, valamint otthon is.

Tudorbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tenár és orvos által sponda ajánlva.

Mindegyik értékes utasítások a kórházban, illetve mindenütt „Roche” eredeti csomagolásban.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Magyar orvosok számára a gyógyszeriparban. — Ám Svájcban is — hazánkban.

